

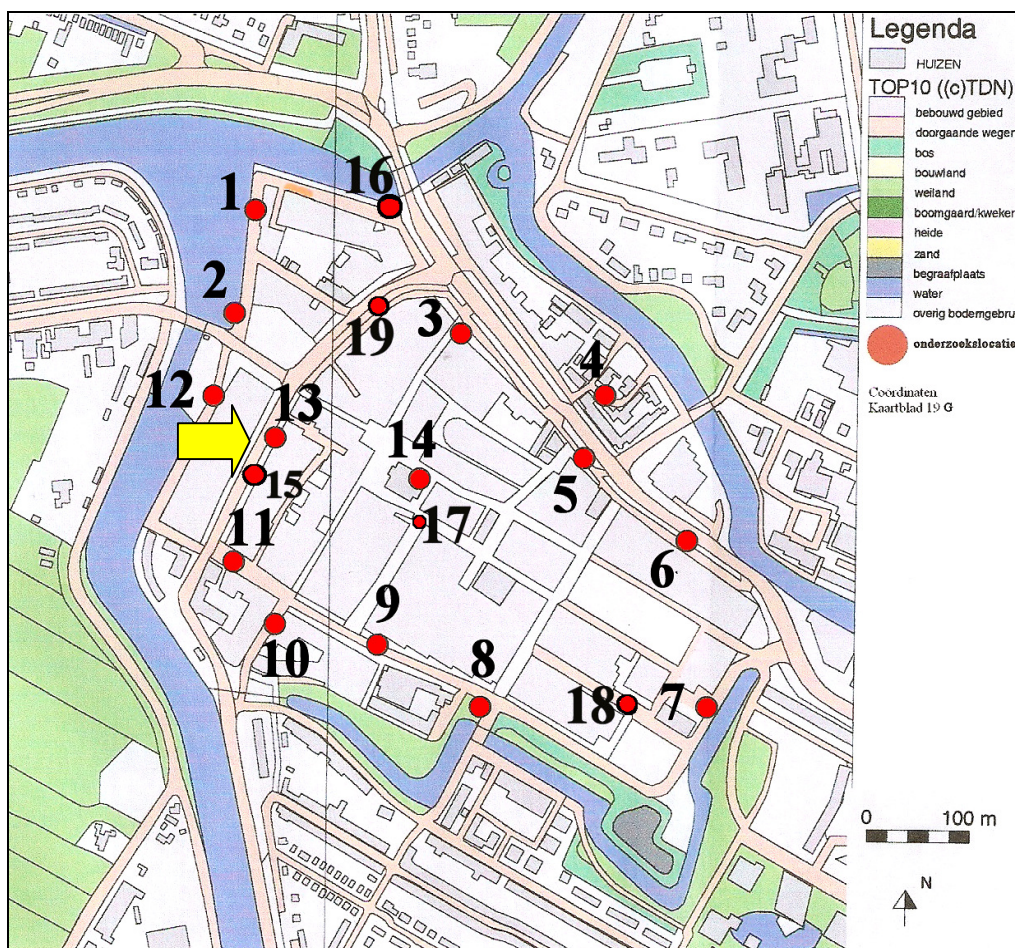
AWP-VERSLAG-WAARNEMING 2010-01-OCB

**Locatie 13
Westerstraat
Purmerend**

**ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP PURMEREND
Neckerstraat 11
1441 KT Purmerend**

Project AWP Purmerend 2010-01-OCB
Locatie 13 onderzoeksgebied

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie	: Noord-Holland
Plaats	: Purmerend
Gemeente	: Purmerend
Toponiem	: Westerstraat
Kaartblad	: 19G
Coördinaten	: 124947/502572
Complex	: Stads-kern binnenstad Purmerend
Periode	: Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd
Bevoegd gezag	: Gemeente Purmerend, Mw. A.Schenk
Onderzoekmeldingsnummer ARCHIS	: (CIS-Code) 40013
Projectverantwoordelijk	: Archeologische Werkgroep Purmerend
Projectcode AWP	: 2010-01-OCB
Uitvoering veldwerk	: 03-03-2010
Maximale diepte ontgraving	: Tot 3 meter onder het maaiveld
Beheer/plaats documentatie	: Archeologische Werkgroep Purmerend
Eindbeheer	: Archeologisch depot Noord-Holland

Inleiding

De Gemeente Purmerend heeft de Archeologische Werkgroep Purmerend (AWP) gevraagd of het interessant genoeg was om de ontgravingen voor het plaatsen van ondergrondse containers in de binnenstad archeologisch te begeleiden. Deze ontgravingen zijn te kleinschalig “volgens archeologische begrippen” waardoor er géén degelijk archeologisch onderzoek hoefde plaats te vinden.

Voor de AWP een unieke kans om het bodemarchief op diverse locaties te kunnen waarnemen en vast te leggen middels fotomateriaal. Ook wegens de mogelijkheid om artefacten te kunnen verzamelen en over al deze informatie een rapport te kunnen maken heeft de AWP hiermee enthousiast in toegestemd.

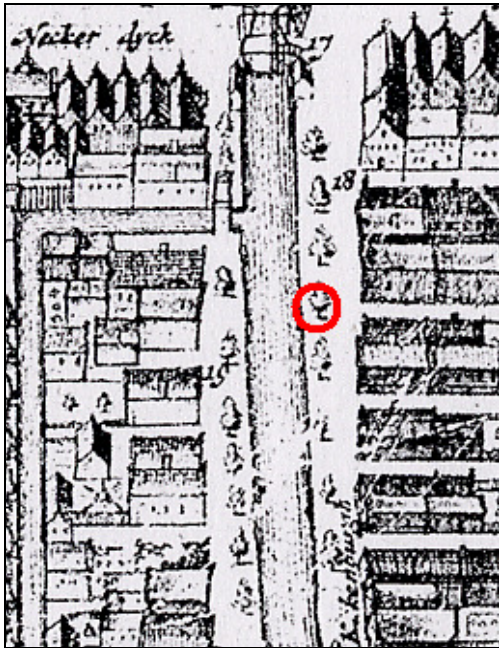
Archeologisch gezien zijn de locaties geheel onwillekeurig gekozen. Desondanks zijn er toch enkele locaties aangetroffen welke een toegevoegde of bevestigende waarde hebben aangetoond.

De AWP is van tevoren op de hoogte gesteld dat er in sommige gevallen snel gewerkt moest worden door de aannemer, welke overigens alle medewerking verleende. De AWP moest hierdoor wel vaak snel handelen met het maken van foto's, inmeten, waar het kon, of scherven rapen. In sommige gevallen was de grond te verontreinigd waardoor er nog minder onderzoek kon worden verricht. Door al deze feiten zijn niet alle gegevens naar exacte juistheid genoteerd kunnen worden maar zijn in ieder geval dan bij benadering aangegeven.

Vanwege het plaatsen van de ijzeren mal van de aannemer kon het profiel van de put in de meeste gevallen niet worden vastgelegd.

Ook al zijn deze putten niet naar archeologische maatstaven opgegraven kunnen de waargenomen en verzamelde gegevens voor de AWP en anderen waardevol zijn voor eventuele toekomstige oudheidkundige onderzoeken.

Westerstraat - Locatie 13

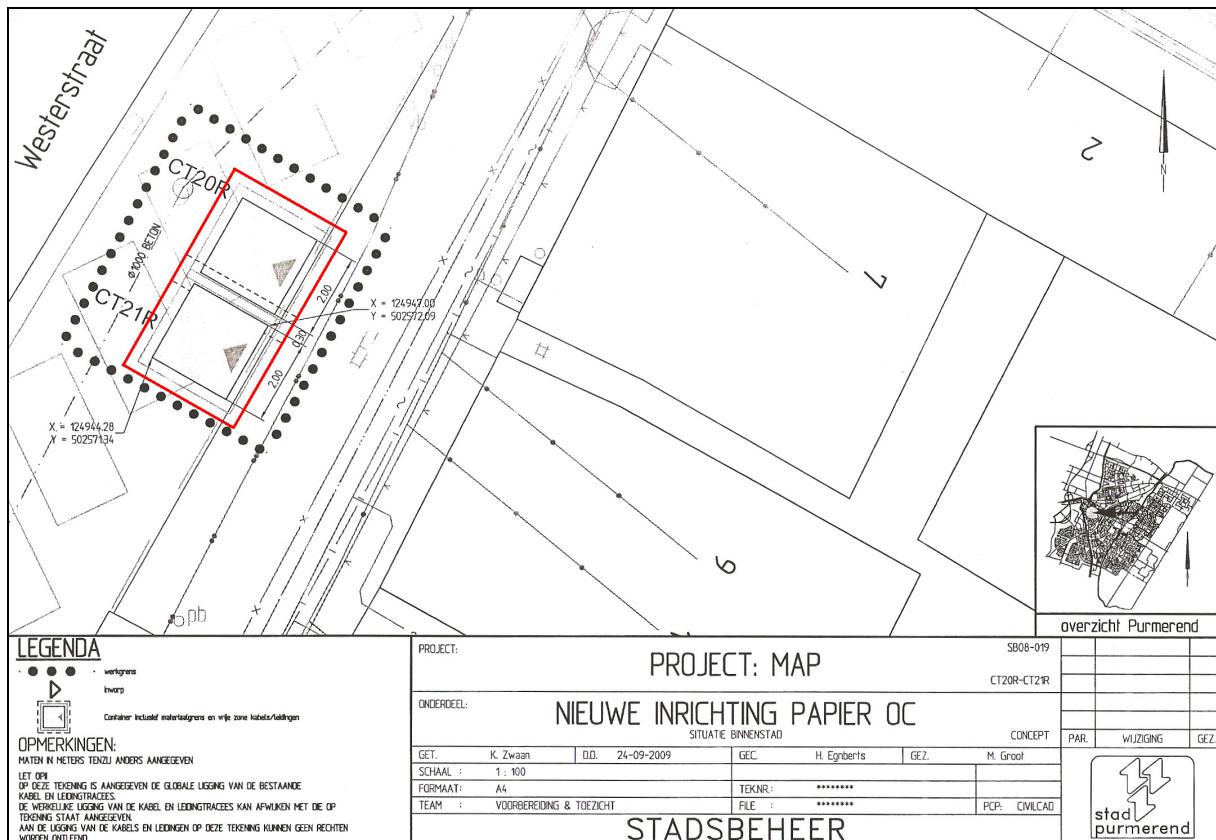

Kaart Frederick de Wit (1698)

Locatie ontgraving (2010)

Woensdag 3 maart gestart met de ontgraving voor de plaatsing van twee ondergrondse containerbakken op de locatie Westerstraat. Tegenover het winkelpand op nummer 9 is verdiept tot circa 3 meter onder het maaiveld. De omvang van de ontgraving betreft circa 8 m². Coördinaten middenpunt zijn X=124947 en Y=502572.

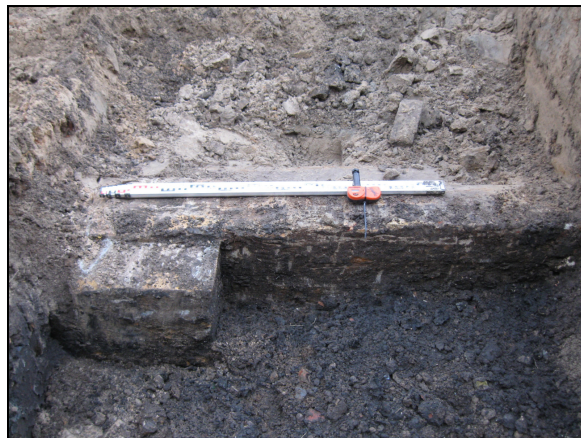

Uitvoering

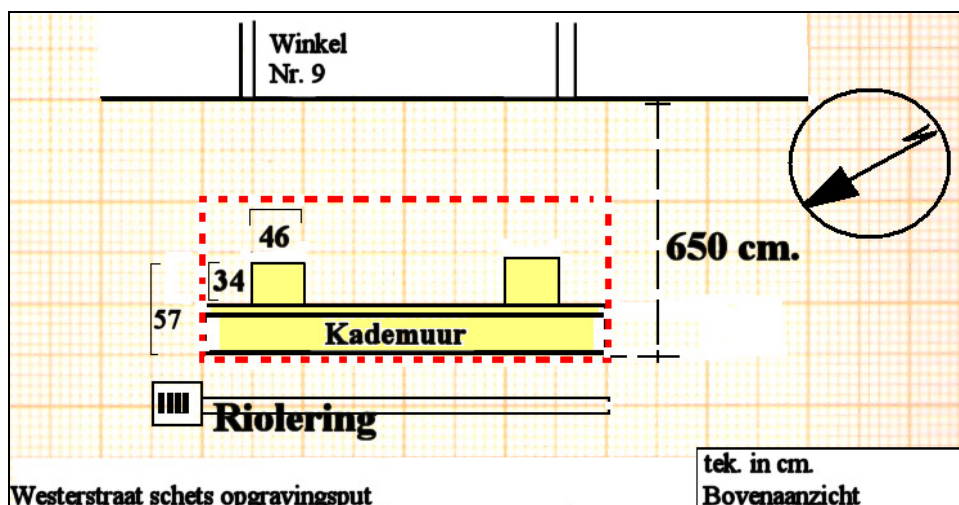
Tot circa 40 centimeter onder het maaiveld ligt een zandlaag waarna er een donkere grond zichtbaar wordt met puin. (afb.1) Aan de noordwestelijke kant van de put wordt hier op circa 60 centimeter onder het maaiveld een stenen fundering aangetroffen. Deze fundering ligt op 6.50 meter van de gevel van het winkelpand op nummer 9. Bij het verder verdiepen vóór deze fundering blijkt dat we hier te maken hebben met een voormalige kademuur van de toenmalige gracht welke in 1884 is gedempt. Deze kademuur is zeer stevig gebouwd waarvan de bakstenen dicht tegen elkaar zijn gemetseld. (afb.2)

(afb.1)

(afb.2)

De bakstenen zijn van een geel- en roodbakkend aardewerk. De twee stenen op afbeelding 3 en 4 die wij verzameld hebben uit deze muur hebben de maten van 20,5 x 10 x 4,5 centimeter en 18 x 9 x 4 centimeter. Het geheel was goed afgesmeerd met een specie om de muur zo goed mogelijk waterdicht te krijgen.

(afb.3)

(afb.4)

Na verder verdiepen kwam de muur meer in beeld en kon er worden waargenomen dat de muur op ongeveer 1.10 meter onder het maaiveld een verbreding had van ongeveer 5 tot 10 centimeter. Op 1.55 meter onder het maaiveld staat de muur op een houten planken fundering. (afb. 4)

(afb.4)

(afb.5)

De muur is versterkt met een “steunbeer” (afb.5) aan de buitenzijde van de voormalige gracht. Deze “steunberen” zijn vermoedelijk op regelmatige afstand gebouwd om de gehele muur nog sterker te maken. De muur is gebouwd op overdwars naast elkaar geplaatste planken (afb.6) van ongeveer 10 tot 15 centimeter breedte welke op hun beurt weer rusten op vrij brede planken die in de lengterichting van de muur hieronder geplaatst zijn. (zie ook afb.4)

(afb.6)

(afb.7)

Hoeveel planken er onder de muur aanwezig waren kon niet worden vastgesteld. Onder de brede planken zat ter hoogte van de “steunbeer” een overdwars geplaatste balk die met een houten pen verbinding hoogst waarschijnlijk aan de brede plank bevestigd zat. (afb.7) Onder de balk lag een lange overdwars geplaatste plank die zich richting de huizen begaf. Er is verder niet goed kunnen waarnemen hoe er gefundeerd was. Vermoedelijk zijn hieronder lange houten palen verticaal in de grond geplaatst.

Voor de plaatsing van de containers moest de kademuur hier verwijderd worden. De sloophamer deed zijn werk en na geruime tijd is dit stuk kademuur voor altijd verdwenen.

Het slopen van de kademuur

Vondstmateriaal

Het hier verzamelde scherfmateriaal dateert tussen 1450 en 1850. Het vroegst aangetroffen materiaal dateert tussen 1450 en 1550 zoals het fragment van een bord met slibboogjes op de rand (afb.8) en het randfragment met oor van een kleine grape. (afb.9) Het betreft hier voornamelijk van rood aardewerk gebakken gebruiksmateriaal welke in scherven hier zijn neergegoot als ophoging of versteviging van de voormalige grachtkant. Het enige metalen voorwerp dat is aangetroffen betreft een munt. (afb.10) Het is een duit met een doorsnede van 2,15 centimeter uit Groningen en Ommelanden geslagen tussen 1681 en 1692.

(afb. 8)

(afb.9)

(afb.10)

Verder is een wandtegels uit de tweede helft van de 17e eeuw aangetroffen welke op een plavuiz was gemetseld. (afb.11)

(afb.11)

Er zijn slechts enkele stukken leer gevonden. Twee fragmenten zijn meegenomen en zijn afkomstig van schoeisel. Eén van de stukken betreft een 16e eeuwse zooltje van een kinderschoentje. (afb.12)

Van hout is een bezem- of vloerborstel aangetroffen die mogelijk uit de 17e eeuw dateert. De eikenhouten borstel is ongeveer 2 centimeter dik en is voorzien van 35 gaten waar de boenborstels in zaten. (afb.13)

**VONDSTENLIJST 2010-01-OCB PURMEREND LOCATIE 13
WESTERSTRAAT - 03-03-2010**

Nr.	Omschrijving	Datering	Materiaal	Maten	Bijzonderheden
1	Munt	1681-1692	Koper	Ø=2,15 cm.	Duit. Groningen en Ommelanden
2	Baksteen	1800-1850	Aw-rood	20,5 x 10 x 4,5 cm.	Uit kademuur.
3	Baksteen	1750-1850	Aw-rood	18 x 9 x 4 cm.	Uit kademuur.
4	Wandtegel	1650-1700	Aw-rood/geelb.	Tegel: 13x-x1 cm. Plavuis: 2,5x-x2,5 cm.	¾ Fragment. Wandtegel op plavuis gemetseld. Tegel: blauw op wit. Voorstelling: Soldaat
5	Tegel	1450-1550	Aw-rood	D=2,1 cm.	Hoekfragment. Ingestempelde decoratie opgevuld met slib. Overdekt met loodglazuur.
6	Bord	1575-1625	Aw-rood	Ca. 12 cm.	Randfragment. Werra.
7	Bord	1450-1550	Aw-rood	Ca. 8 cm.	1 Fragment. Slibboogjes.
8	Bord	1450-1550	Aw-rood	Ca. 4 cm.	1 Randfragment. Slibboogjes.
9	Bord	1550-1625	Aw-lichtgrijs	Ca. 5 cm.	1 Randfragment. Majolica. Polychroom. Blauw/groen/geel op wit.
10	Deksel?	1500-1600	Steengoed	Ca. 10,5 cm.	1 Fragment.
11	Kruik	1500-1600	Steengoed	Ca. 7 cm.	Halsfragment. Raeren?
12	Grape	1400-1500	Aw-rood	Ca. 8 cm.	Oor-randfragment.
13	Grape	1400-1500	Aw-rood	Ca. 7 cm.	Buikfragment.
14	Grape	1450-1550	Aw-rood	Ca. 7 cm.	Oor-randfragment.
15	Grape	1450-1550	Aw-rood	Ca. 8 cm.	Bodem-pootfragment.
16	Grape	1450-1550	Aw-rood	Ca. 9,5 cm.	Bodem-pootfragment. (hoort bij 15)
17	Vorraadpot	1600-1700	Aw-rood	Ca. 12 cm.	Randfragment met oor.
18	Schoenzool	1500-1600	Leer	L=13,5 cm.	Voorkant=b 8 cm. Achterkant=b 4,5 cm.
19	Schoen	1500-1600	Leer	B=10 cm.	Deel van de neus. Koeiebekschoen?
20	Borstel	1600-1700	Hout (eiken?)	15 x 8 x 1,9 cm.	35 Gaten voor borstels.
	Opgeborgen		Vondstdoos 12	(1 t/m 20)	Totaal gewicht : 4,8 kilogram